

Camí ramader

Sant Feliu Sasserra

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Creua el terme de sud-oest a nord-est
Emplaçament Des del serrat de Coll Lligó fins a l'extrem del serrat de Gurrians

Coordenades:

Latitud: 41.93106
Longitud: 2.01499
UTM Est (X): 418335
UTM Nord (Y): 4642591

Classificació

Número de fitxa 08212-60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern Contemporani
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Cal controlar les agressions i apropiacions indegudes detectades en alguns trams i zones de parada del camí. Caldria assegurar la conservació del camí ramader i dels elements ambientalment o culturalment valuosos vinculats a ell.

Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Propietaris diversos

Fitxes associades:

[El Pilar](#)
[Coll de Bassa](#)
[Carrer Balmes](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dt., 11/04/2006 - 02:00

Descripció

El camí ramader que passa pel terme municipal de Sant Feliu Sasserra, forma part de la Ruta I, identificada pel Grup de Treball de Transhumància entre les que passen pel Lluçanès. És el camí ramader principal del Lluçanès i constitueix l'eix històric vertebrador, paral·lelament al camí ral o Camí de França que connectava Catalunya amb el país franc des de la Baixa Edat Mitjana. Aquesta ruta que prové del Penedès va en direcció a Alps on s'incorpora amb la Ruta III en direcció a Castellar de n'Hug (AADD; 2000).

El camí ramader quan entra al terme municipal de Sant Feliu Sasserra al sector sud-oest, es troba bifurcat en dos ramals. La bifurcació es produeix a l'altura de l'horta del Borró en terme municipal d'Avinyó. Els dos ramals voregen, l'un per llevant i l'altre per ponent, el serrat de Coll Lligó fins a trobar-se a la masia de Coll de Bassa. En aquest tram, el ramal de llevant enllaça amb el camí que manava de Santa Maria d'Oló a Sant Feliu Sasserra, i el ramal de ponent amb el camí procedent de Manresa i Avinyó. Des de la masia de Coll de Bassa es continua el camí en direcció nord, en un tram aproximat de 350 metres, fins arribar a la carretera B-431, per la qual hem de continuar en direcció al nucli de Sant Feliu fins arribar al trencant de la masia del Pilar. En aquest tram d'aproximadament 500 metres de carretera asfaltada s'hi enllacen els camins que procedien de Santpedor i Sallent, i l'antic camí ral de Balsareny, Navàs i Sallent, conegut com la carretera de Solsona (AADD;2003)

La masia del Pilar era un lloc de parada i pernoctació dels ramats transhumants des de la qual continuaven seguint l'actual carretera fins desviar-se a la dreta prop del carrer de la Mongia i arribar al pla Moixons. L'empriu del Pla Moixons era un lloc força gran on hi paraven els ramats transhumants i els traguers tant per fer-hi nit com per aprofitar per anar a comprar al poble, situat a menys d'un quilòmetre (TORRES;2003) Des d'allí es continua seguint pel camí (empedrat en uns quaranta metres a banda i banda per tal de que el bestiar no es mengés els conreus) que discorre per l'exterior del límit del terme municipal en l'anomenat pla de cal Martí fins a can Poll. En aquest punt el camí travessa la carretera de Sant Feliu Sasserra a Oristà i agafa el carrer del Gafarró. Continuant en direcció nord es voreja el nucli urbà per la banda de llevant, passant prop de la font del Barber fins a l'extrem nord-est del serrat de Gurrians on el camí ramader s'endinsa en el terme municipal d'Oristà. Cal dir que fins aquest punt també discorre per un traçat semblant el camí de França, conegut també com el camí de Manresa a Ripoll o el camí de Puigcerdà.

Observacions:

S'ha constatat l'apropiació d'una part del terreny de l'empriu de Pla Moixons per part de la casa anomenada Pla Moixons. Els emprisos estan protegits per llei (3/1995 de 23 de març, de vies pecuàries), tenen les mateixes funcions que les revoltes, i gaudeixen dels mateixos drets (TORRES;2003). Fonts orals han constatat també la sostracció de pedra que delimita els camins contribuint a la destrucció d'aquest.

Història

Quan la transhumància estava en el seu punt àlgid, al voltant dels segles XVII, XVIII i XIX, al Lluçanès es vivia en funció als camins ramaders. Diversos nuclis de població es van crear a banda i banda del camí i moltes fires també s'ubicaren al llarg del seu recorregut. L'activitat vinculada als camins constituïa una font de beneficis, com ho demostra l'emplaçament d'hostals al llarg del seu recorregut. Les cases pairals ubicades prop dels camins i conegudes com a cases de parada o acolliment també aprofitaven els beneficis dels ramats i atenien les necessitats d'aquests

La casa de parada dels pastors transhumants més important al municipi de Sant Feliu Sasserra fou la gran masia del Pilar, anomenada anteriorment mas Fàbrega. A la casa tenien lloc per a tres ramats. El primer que arribava podia tancar el ramat al corral, el segon a la lliça i el tercer s'ubicava a un pla d'herbes i grans

alzines que donaven aixopluc al ramat (TORRES;2003). Els pastors tenien lloc per dormir i menjar i les cases aprofitaven, d'altra banda, els excrements dels ramats, molt profitosos per abonar les terres.

Bibliografia

AADD, Els camins ramaders del Lluçanès, Solc, 2000

AADD, Sant Feliu Sasserra. Capital històrica del Lluçanès: dels orígens als nostres dies, Centre d'estudis del Lluçanès i Centre d'estudis del Bages, 2003

TORRES, J, Apunts de transhumància. Costums, normes, oficis i llegendes de transhumància, Solc, 2003

